

Obsah

Použité skratky.....	9
Predhovor	13
1. Medzinárodnoprávne územné režimy	17
1.1 Medzinárodnoprávny režim štátneho územia	20
1.1.1 Spôsoby nadobúdania a straty štátneho územia.....	22
1.1.2 Štátne hranice.....	34
1.1.3 Slovenské štátne hranice.....	36
1.1.4 Pohraničný režim.....	39
1.1.5 Medzinárodnoprávna úprava cezhraničnej spolupráce.....	40
1.2 Medzinárodnoprávny režim vzdušného priestoru	46
1.2.1 Historický vývoj medzinárodnoprávneho režimu vzdušného priestoru.....	46
1.2.2 Medzinárodné dohovory prijaté v rámci Chicagskej konferencie (1944)	47
1.2.3 Medzinárodnoprávne normy v oblasti potierania protiprávnych činov proti bezpečnosti civilného letectva (leteckého pirátstva)	50
1.3 Medzinárodnoprávny režim kozmického priestoru a nebeských telies.....	51
1.3.1 Súčasná podoba medzinárodnoprávnej úpravy kozmickeho priestoru.....	52
1.3.2 Medzinárodné orgány a organizácie s kozmickou agendou a spolupráca v kozmickom priestore.....	59
1.4 Medzinárodné riečne právo.....	61
1.4.1 Historický vývoj medzinárodného riečného práva.....	62
1.4.2 Medzinárodnoprávny režim rieky Dunaj.....	63
1.4.3 Mnohostranné medzinárodné zmluvy v oblasti plavebného využívania medzinárodných riek	64
1.4.4 Medzinárodné zmluvy v oblasti neplavebného využívania medzinárodných a hraničných riek	65
1.5 Medzinárodné morské právo.....	70
1.5.1 Historický vývoj medzinárodného morského práva	70
1.5.2 Dohovor OSN o morskom práve (1982) a súvisiace právne úpravy	75
1.5.3 Aktivity Slovenskej republiky v oblasti pôsobnosti medzinárodného morského práva	86
1.6 Medzinárodnoprávny režim Antarktídy, právny režim Arktídy a právny status ľadovcov	88

1.6.1	<i>Historický vývoj a základné zásady medzinárodnoprávneho režimu Antarktídy</i>	88
1.6.2	<i>Právny režim Arktídy</i>	92
1.6.3	<i>Právny status lodovcov</i>	94
1.7	<i>Medzinárodné právo životného prostredia</i>	94
1.7.1	<i>Počiatky formovania medzinárodného práva životného prostredia</i>	94
1.7.2	<i>Štokholmská Konferencia OSN o životnom prostredí (1972) a jej vplyv na medzinárodné právo životného prostredia</i>	98
1.7.3	<i>Rozvoj zmluvnej a ostatnej normotvorby v oblasti životného prostredia po Štokholmskej konferencii</i>	101
1.7.4	<i>Konferencia OSN o životnom prostredí a rozvoji v Rio de Janeiro (1992) a následný vývoj medzinárodného práva životného prostredia</i>	106
1.7.5	<i>Vývoj medzinárodného práva životného prostredia v 21. storočí</i>	114
1.7.6	<i>Ochrana životného prostredia na regionálnej, subregionálnej a partikulárnej úrovni</i>	118
1.7.7	<i>Význam medzinárodného práva životného prostredia</i>	123
2	Obyvateľstvo v medzinárodnom práve	125
2.1	<i>Medzinárodnoprávna a slovenská právna úprava štátneho občianstva</i>	126
2.1.1	<i>Medzinárodnoprávna úprava štátneho občianstva</i>	127
2.1.2	<i>Slovenská právna úprava otázok štátneho občianstva</i>	130
2.2	<i>Medzinárodnoprávna a slovenská právna úprava dvojakeho (viacerého) štátneho občianstva a postavenia osôb bez štátnej príslušnosti (apolitov)</i>	132
2.3	<i>Cudzinecký režim v medzinárodnom a vnútroštátnom práve</i>	134
2.3.1	<i>Medzinárodnoprávna úprava cudzineckých režimov</i>	134
2.3.2	<i>Vnútroštátne cudzinecké právo</i>	136
2.4	<i>Právo diplomatickej ochrany štátnych občanov a právnických osôb štátu v cudzine v medzinárodnom práve</i>	139
2.5	<i>Medzinárodnoprávny inštitút azylu a medzinárodné utečenecké právo</i>	143
2.5.1	<i>Medzinárodnoprávny inštitút azylu</i>	143
2.5.2	<i>Medzinárodné utečenecké právo</i>	149
2.5.3	<i>Azylové a utečenecké právo Európskej únie</i>	151
2.5.4	<i>Regionálne normy azylového a utečeneckého práva v Amerike, Afrike a Ázii</i>	156
2.5.5	<i>Ochrana práv azylantov a utečencov podľa noriem medzinárodného práva ľudských práv</i>	158
2.5.6	<i>Vzťah medzinárodného azylového a utečeneckého práva</i>	160

2.5.7	Slovenská vnútroštátna úprava v oblasti azylu a utečeneckého práva	162
2.6	Medzinárodnoprávna ochrana ľudských práv.....	163
2.6.1	Systém ochrany ľudských práv v rámci Organizácie Spojených národov	167
2.6.2	Obyčajové pravidlá v oblasti ochrany ľudských práv	190
2.6.3	Európsky systém ochrany ľudských práv.....	191
2.6.4	Iné regionálne systémy ochrany ľudských práv	212
3	Štátne orgány pre medzinárodné styky	217
3.1	Vnútroštátne orgány pre medzinárodné styky	218
3.1.1	Hlava štátu	219
3.1.2	Predseda vlády, resp. vláda	224
3.1.3	Minister zahraničných vecí.....	225
3.1.4	Iné orgány	228
3.2	Zahraničné orgány štátu pre medzinárodné styky	231
3.2.1	Diplomatické orgány štátu pre medzinárodné styky, medzinárodné diplomatické právo.....	231
3.2.2	Konzulárne orgány štátu pre medzinárodné styky, medzinárodné konzulárne právo	242
3.2.3	Vojenské jednotky, lode a lietadlá v zahraničí	247
4	Právo medzinárodných orgánov a organizácií.....	249
4.1	Historický vývoj medzinárodných orgánov a medzinárodných organizácií.....	250
4.2	Medzinárodný orgán a medzinárodná organizácia – vymedzenie pojmov, spoločné znaky, rozdiely a členenie.....	252
4.3	Právo medzinárodných orgánov	255
4.3.1	Ciele medzinárodných orgánov	255
4.3.2	Medzinárodné konferencie	256
4.4	Právo medzinárodných organizácií.....	259
4.4.1	Medzinárodná organizácia ako subjekt medzinárodného práva.....	259
4.4.2	Právomoci medzinárodných organizácií.....	263
4.4.3	Členstvo v medzinárodných organizáciách.....	266
4.4.4	Orgány medzinárodných organizácií a proces prijímania rozhodnutí.....	268
4.4.5	Zánik medzinárodných organizácií.....	270
4.4.6	Univerzálne (celosvetové) medzinárodné organizácie	271
4.4.7	Medzinárodné regionálne organizácie.....	279
4.4.8	Partikulárne medzinárodné organizácie.....	286

5 Medzinárodné právo ozbrojených konfliktov	290
5.1 Právo siahnuť k vojne a jeho vzťah k právu medzinárodnej bezpečnosti a právu odzbrojenia	291
5.2 Právo ozbrojených konfliktov v užšom zmysle (právo platné za vojny).....	294
5.2.1 <i>Právne aspekty vojnového stavu a pravidiel vedenia ozbrojeného konfliktu</i>	297
5.2.2 <i>Vojnová okupácia a jej právne dôsledky</i>	307
5.2.3 <i>Neutralita počas ozbrojeného konfliktu</i>	309
5.3 Medzinárodné humanitárne právo (medzinárodnoprávna ochrana obetí vojny).....	311
5.3.1 <i>Ochrana ranených, stroskotaných a chorých príslušníkov ozbrojených síl</i>	313
5.3.2 <i>Ochrana vojnových zajatcov</i>	314
5.3.3 <i>Ochrana civilného obyvateľstva</i>	316
5.3.4 <i>Dodatkové Protokoly I, II. a III. k štyrom Ženevským dohovorom o humanitárnom práve (1949) z rokov 1977 a 2005</i>	318
6 Medzinárodné právo odzbrojenia	323
6.1 Základné pojmy medzinárodného práva odzbrojenia	325
6.2 Druhy, štruktúra a obsah pravidiel medzinárodného práva odzbrojenia.....	326
6.3 Odzbrojenie a regulácia zbrojenia v oblasti jadrových zbraní.....	330
6.3.1 <i>Zákaz jadrových skúšok</i>	331
6.3.2 <i>Nešírenie jadrových zbraní</i>	332
6.3.3 <i>Bezjadrové zóny</i>	333
6.3.4 <i>Jadrové odzbrojenie</i>	334
6.4 Odzbrojenie a regulácia zbrojenia v oblasti biologických a chemických zbraní	337
6.5 <i>Zákaz používania prostriedkov ekologickej vojny</i>	340
6.6 Odzbrojenie a regulácia zbrojenia v oblasti konvenčných zbraní.....	341
7 Medzinárodné trestné právo	345
7.1 Potieranie konvenčnej medzinárodnej trestnej činnosti vrátane terorizmu	348
7.1.1 <i>Potieranie konvenčnej medzinárodnej trestnej činnosti vo všeobecnom rozmere</i>	349
7.1.2 <i>Potieranie otroctva a obchodu s otrokmi</i>	351
7.1.3 <i>Potieranie námorného pirátstva, trestných činov proti zariadeniam na mori a morskome dne a leteckého pirátstva</i>	352
7.1.4 <i>Potieranie medzinárodného terorizmu</i>	356
7.1.5 <i>Potieranie transnacionálnej (nadržodnej) organizovanej trestnej činnosti</i>	363

7.1.6	Potieranie protiprávnych činov poškodzujúcich životné prostredie.....	366
7.1.7	Potieranie pornografie, peňazokazectva, obchodu s narkotikami, prania špinavých peňazí, obchodu s ľuďmi a nedovoleného obchodu s kultúrnym dedičstvom.....	371
7.2	Trestanie zločinov podľa medzinárodného práva.....	373
7.2.1	Stručný prierez históriou formovania pravidiel stíhania a trestania zločinov podľa medzinárodného práva.....	374
7.2.2.	1. svetová vojna a mierová zmluva z Versailles	377
7.2.3	2. svetová vojna a Medzinárodný vojenský tribunál v Norimbergu.....	380
7.2.4	Ďalšie medzinárodné inštrumenty súvisiace so stíhaním a trestaním zločinov podľa medzinárodného práva po 2. svetovej vojne.....	383
7.2.5	Kódex zločinov proti mieru a bezpečnosti ľudstva	385
7.2.6	Medzinárodný trestný tribunál pre bývalú Juhosláviu – ICTY.....	385
7.2.7	Medzinárodný trestný tribunál pre Rwandu – ICTR.....	394
7.2.8	Medzinárodný reziduálny mechanizmus pre trestné tribunály.....	399
7.2.9	Medzinárodný trestný súd – ICC	400
7.2.10	Hybridné a zmiešané súdy a tribunály	412
7.3	Vydávanie (extradícia) osôb na trestné stíhanie alebo výkon trestu	417
7.3.1	Extradícia	418
7.3.2	Princíp aut dedere aut judicare.....	423
7.3.3	Univerzálna jurisdikcia	426
7.3.4	Prípady Belgicko v. Senegal: Otázky týkajúce sa záväzku stíhať, alebo vydať (aut dedere aut judicare).....	429
	Summary.....	432
	Literatúra.....	434
	O autoroch	452
	Vecný register.....	454